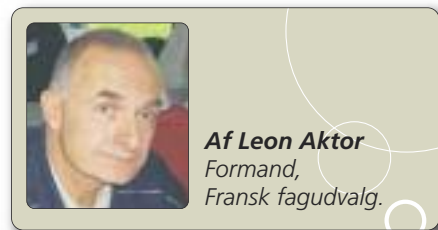

Danmarkskortet med fransk år 1 efter folkeskolereformen

Af dårligt begrundede årsager besluttede forligspartierne bag folkeskolereformen ikke at ligestille tysk og fransk som 2. fremmedsprog; skolerne skal fortsat tilbyde tysk, men kan tilbyde fransk.

Derfor har der været stor interesse for at se hvad der så skete med fransk efter reformens ikrafttræden ved dette skoleårs start.

I december 2014 fik jeg mulighed for at se Undervisningsministeriets opgørelse over udbredelsen af fransk i folkeskolerne fordelt på skoler og klassetrin. Resultatet viser et Danmarkskort med voldsom uens dækning af fransk. Meget forenklet sagt kan alle elever i København og

Århus vælge fransk i 5. klasse mens det er yderst forskelligt om eleverne alle andre steder får budet. Herudover kan man konkludere at fransk primært er et østdansk fænomen med 229 folkeskoler ud af 289 som giver deres elever mulighed for at lære fransk, at der er store hvide pletter på Danmarkskortet helt uden fransk, fx hele Lolland-Falster-Møn-området og så godt som hele Nordjylland, samt at fransk som 2. fremmedsprog fra 5. klasse er den foretrukne model frem for fransk som 3. fremmedsprog fra 7. klasse. I alt er der fransk på 22 % af folkeskolerne i Danmark. Se Undervisningsministeriets opgørelse og min sammentælling på Sproglærerforeningens hjemmeside.

Tallene er dog ikke dækkende for det samlede franskbillede i folkeskolen, fx mangler ungdomsskolerne i optællingen, og de er en vigtig del af kommunernes folkeskoletilbud da der findes kommuner som har lagt al franskundervisning over i ungdomsskolerne. Desuden mangler nogle skoler med fransk i Undervisningsministeriets opgørelse, men det er selvfølgelig svært at vide præcis hvor mange.

For netop faget fransk gælder at en nok så stor del af franskundervisningen foregår på privatskolerne, herunder efterskolerne. Jeg kender ikke omfanget af fransktilbuddet på de almindelige privatskoler. På de 213 almene efterskoler undervises der i fransk på de 90 svarende til 42 % jævnt fordelt over hele landet. De 90 efterskoler dækker over skoler med 8.-11. klasse, 8.-10. klasse, 9.-11. klasse, 9.-10. klasse, 10.-11. klasse og 10. klasse. Langt størstedelen er efterskoler med 9.-10. klasse.

Alt i alt gælder således at der undervises i fransk på 379 skoler i Danmark hvortil altså skal lægges et ukendt antal ungdomsskoler og almindelige privatskoler.

Øst for Storebælt

Af de 51 skoler i Københavns Kommune har de 43 fransk i 5.-9. (10.) klasse. 3 skoler har fransk i 5.-6. klasse, 1 i 5.-7. klasse, 1 i 6.-7. klasse, 1 i 6. + 8. klasse og 1 i 8.-9. klasse. I Frederiksberg Kommune har 7 af de 9 skoler fransk i 5.-9. klasse. Kort og godt, næsten alle skoler i København og Frederiksberg kommuner har fransk i 5.-9. klasse. I forstadskommunerne har næsten alle skoler med fransk fransk i 5.-9. klasse.

14 af de 111 nævnte sjællandske kommuneskoler har fransk i 5.-6. klasse. Her skiller Frederikssund sig ud med 6 ud af 10 skoler med fransk i 5.-6. klasse. 9 sjællandske skoler har fransk i 7.-9. klasse eller 8.-9. klasse, altså fransk som 3. fremmedsprog inden for valgfagene.

I alt har 190 af de nævnte skoler i København og på Sjælland fransk i 5.-9. klasse. 19 skoler i København og på Sjælland har fransk i 5.-6. klasse.

I alt undervises der ifølge UVM's opgørelse i fransk på 235 skoler øst for Storebælt. Der eksisterer tilsyneladende ikke fransk i folkeskolen på Lolland, Falster og Møn. På Sjælland er større byer som Korsør, Skælskør, Holbæk og Præstø uden fransk i de kommunale skoler.

Vest for Storebælt

I resten af landet undervises der ifølge UVM's tal kun i fransk på 54 kommunale skoler. Nord for Limfjorden er Hjørring med 1 skole ene om at tilbyde fransk.

På Fyn skiller Svendborg sig ud med mere end dobbelt så mange skoler som Odense med fransk. Af de 7 skoler med fransk har de 6 fransk i 5.-6. klasse mens den syvende skole har fransk i 7.-9. klasse. Af Odenses 3 skoler med fransk har de to fransk i 5.-9. klasse. I større byer som Nyborg, Fåborg, Assens og Bogense til-

Der findes to muligheder for fransk (og tysk):

2. fremmedsprog i 5.-9. klasse med følgende vejledende timetal:

- 5. kl. 1
- 6. kl. 2
- 7. kl. 3
- 8. kl. 3
- 9. kl. 3

3. fremmedsprog i 7.-9. klasse med følgende vejledende timetal:

- 8 ugentlige timer fordelt over de tre klassetrin efter skolens valg, fx
- 7. kl. 3
- 8. kl. 2
- 9. kl. 3

Der er mulighed for at fortsætte fransk (tysk) i 10. klasse.

bydes eleverne ikke fransk. Det samme er tilfældet på store øer som Langeland og Ærø. Fransk i 5.-9. klasse på Fyn eksisterer således kun på 2 skoler, begge i Odense.

I Jylland indtager Århus en særstatus med mere end en tredjedel af de jyske kommunale skoler med fransk på skemaet. 15 af de 16 århusianske skoler har fransk i 5.-9. klasse; den 16. skole har fransk i 6.-9. klasse.

I resten af Jylland skiller Viborg, Sønderborg og Odder sig ud. Viborg har 4 skoler med fransk – alle i 5.-9. klasse. Sønderborg har 3 skoler med fransk, heraf 1 med fransk i 5.-9. klasse og 2 med fransk i 5.-6. klasse. Odder har 4 skoler med fransk, heraf 2 med fransk i 5.-9. klasse og 2 med fransk i 5.-6. klasse. Også Ikast-Brande Kommune bør nævnes. Her tilbyder 1 skole nu fransk i 5.-6. klasse. I Silkeborg har kun én skole fransk, nemlig i 5.-7. klasse.

I Struer og på Mors er den eneste fransk mulighed fransk som 3. fremmedsprog i 7.-9. klasse. I Skanderborg har 1 af de 3 skoler med fransk fransk i 5.-9. klasse, 1 i 5.-7. klasse og 1 i 7.-9. klasse.

Det er beskæmmende at en stor by som Ålborg kun har 2 skoler med fransk, begge i 5.-9. klasse, og at store byer som Esbjerg og Herning slet ikke tilbyder fransk på de kommunale skoler. Andre større jyske byer uden fransk er ifølge UVM's opgørelse Frederikshavn, Brønderslev, Sæby, Hanstholm, Thisted, Lemvig, Skive, Løgstør, Hobro, Mariager, Skjern, Horsens, Vejle, Fredericia, Kolding, Billund, Vejen, Ribe, Åbenrå og Tønder.

Konklusioner

Der er meget lang vej igen før Christine Antorinis og Folketingets ønske om fransk som et udbredt sprog i hele Danmark er nået. Der er store, hvide pletter på Danmarkskortet. Med så lidt og så spredt folkeskolefransk vest for Storebælt – med Århus som en markant undtagelse – er der ikke her og nu udsigt til at unge kan uddanne sig langsigtet i fransk da gymnasierne af gode grunde viger tilbage fra at tilbyde fransk som fort-

sætterfag på højniveau når der ikke er elevunderlag herfor i folkeskolen.

København inklusiv Frederiksberg og Århus er gået i front ved at lade tilbuddet om fransk som 2. fremmedsprog gælde samtlige skoler. Godt 25 % af folkeskolens franskundervisning foregår således i København, Frederiksberg og Århus kommuner.

Det er glædeligt at fransk som 2. fremmedsprog i 5.-9. klasse er langt den mest populære model for fransk i folkeskolen. Hvis den tendens holder og oven i købet vokser, bliver behovet for at gymnasierne følger op på det der sker med fransk i grundskolen større.

Hovedstadsområdet tegner sig alene for over 40 % af landets franskundervisning i folkeskolen. Spredt rundt om i landet er der herudover en række kommuner som nu er gået i gang med at bygge fransk op fra 5. klasse. Men ambitionsniveauet er ry-stende lille i store byer som Ålborg, Odense, Esbjerg og Trekantsområdet.

Til gengæld er det glædeligt at

fransk som 2. fremmedsprog i 5.-9. klasse er langt den mest populære model for fransk i folkeskolen. Hvis den tendens holder og oven i købet vokser, bliver behovet for at gymnasierne følger op på det der sker med fransk i grundskolen større. Samtidig bliver ulighederne mellem elevernes mulighed for at vælge fransk øst og vest for Storebælt endnu større. Det er ejendommeligt at folkeskolereformens ønske om mere fransk ikke er fulgt op med minimumskrav til de enkelte kommuner om at sikre eleverne en valgmulighed.

Kilder:

- Undervisningsministeriets opgørelse over udbredelsen af fransk i folkeskolen i skoleåret 2014-15, Undervisningsministeriet, december 2014
- Aktor, Leon, Fransk i folkeskolen fordelt på klassetrin og skoler 2014-15_sammentælling, januar 2015
- Aktor, Leon, Kommentarer til udbredelsen af fransk i folkeskolen 2014-15 – Undervisningsministeriets opgørelse, december 2014, januar 2015
- <http://www.efterskole.dk/da/Schools>

København inkl. Frederiksberg og Århus er gået i front ved at lade tilbuddet om fransk som 2. sprog gælde samtlige skoler